

FOLKHÄLSOPLAN 2021

GULLSPÅNG KOMMUN

Antagen av Folkhälsorådet
2020-10-01, § 27
Godkänd av kommunstyrelsen
2020-11-25, § 322
Dnr: KS 2020/00352

Innehåll

Inledning	3
Folkhälsorådet i Gullspångs kommun.....	3
Ordinarie ledamöter	3
Ersättare	3
Ledamöter VGR, Östra hälso- och sjukvårdsnämnden.....	4
Adjungerande tjänstemän.....	4
Finansiering.....	4
Intäkter	4
Årshjul.....	4
Strategiskt folkhälsoarbete	5
Covid-19-pandemin	5
Beslutade områden för folkhälsoarbete 2021	5
Budgetfördelning	6

Inledning

Folkhälsa avser det allmänna hälsotillståndet och hälsans utveckling i hela eller delar av befolkningen, samt dess fördelning bland olika grupper eller geografiska områden. En god folkhälsa är en angelägenhet för såväl den enskilda individen som för hela samhället då invånarnas hälsa är en förutsättning för en hållbar utveckling och tillväxt. Genetiskt arv, kön, ålder, livsvillkor, produkter, miljöer och levnadsvanor är exempel på faktorer som påverkar människors hälsa. Genom politiska beslut är det möjligt att påverka några av dessa faktorer. Folkhälsopolitiken ska fokusera på att stärka faktorer som främjar god hälsa och motverkar orsakerna till ohälsa, samt förbättra den enskilda individens möjlighet och motivation att själv ta ansvar för sin egen hälsa.

Folkhälsoarbetet handlar om att med fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser åstadkomma en god och jämlik hälsa för hela befolkningen. Ett framgångsrikt folkhälsoarbete kräver samverkan mellan kommunens olika verksamheter, primärvården, myndigheter, organisationer, näringsliv och medborgare.

Folkhälsorådet i Gullspångs kommun

Folkhälsorådet är ett samverkansorgan mellan Gullspångs kommun och Västra Götalandsregionens Östra hälso- och sjukvårdsnämnd (HSNÖ), vars uppgift är att initiera, utveckla och samordna resurser för att främja en god hälsa för kommunens invånare. Folkhälsorådet består av fem förtroendevalda från kommunen, vilka har personliga ersättare samt två förtroendevalda från HSNÖ. I rådet ingår även adjungerande tjänstemän.

Ordinarie ledamöter

Ann-Christin Erlandsson (S), ordförande
Evelina Eriksson (S)
Markus Karlsson (S)
Kerstin Bäckerbo (M)
Björn Thodenius (M)

Ersättare

Ghada Najm (S)
Carina Gullberg (S)
Yvonne Mohlinder (C)
Lii Bergman (FI)
Eric Mellberg (M)

Ledamöter VGR, Östra hälso- och sjukvårdsnämnden

Lars Åke Carlsson (M), vice ordförande

Nina Terenziani (SD)

Adjungerande tjänstemän

Gunnar Carlsson, kommunchef

Linnéa Wiljén, folkhälsostrateg för region och kommun i samarbete

Katarina Widell, verksamhetschef vård och omsorg

Awaz Karim, verksamhetschef barn, utbildning och kultur

Mikael Fransson, verksamhetschef integration, studier och arbete

Lars Jönsson, klinikchef för folktandvården i Gullspång och Töreboda

Kerstin Brandberg, vårdcentralchef, Skagerns vård- och hälsoenhet

Helen Kjellström Silvé, vårdcentralchef, Närhälsan i Gullspång och Töreboda

Finansiering

Folkhälsorådets budget samfinansieras av Gullspångs kommun och Östra hälso- och sjukvårdsnämnden. Kommunen och Östra hälso- och sjukvårdsnämnden avsätter 15 kronor per invånare vardera till folkhälsorådets budget.

Intäkter

Gullspångs kommun

79 605 kr

Östra hälso- och sjukvårdsnämnden

79 605 kr

Summa:

159 210 kr

Årshjul

Januari	Överflyttning av eventuellt överskott senast 25/1.
Februari	Utvecklingsdag och sammanträde. Föregående års verksamhetsberättelse godkänns. Uppföljning till HSNÖ och KS senast 28/2.
April	Tertialrapport 1.
Maj	Sammanträde.
Augusti	Tertialrapport 2.
September	Sammanträde. Folkhälsoplan (verksamhetsplan) och budget för kommande år fastställs.
Oktober	Eventuell ansökan om överflyttning av medel. Folkhälsoplanen redovisas till HSNÖ och KS senast 31/10.
November	Sammanträde.
December	Tertialrapport 3.

Strategiskt folkhälsoarbete

Folkhälsorådet ska besluta om långsiktiga och prioriterade utvecklingsåtgärder som på sikt ska minska samhällskostnader och leda till förbättrad hälsa hos befolkningen. Åtgärder ska inte ses som projekt, utan som hälsofrämjande arbetssätt i nämnder och förvaltningar för att skapa förutsättningar för social hållbarhet i kommunen. Folkhälsoarbete är en ständigt pågående process.

Covid-19-pandemin

År 2020 drabbades Sverige och stora delar av världen av utbrott av viruset covid-19. Folkhälsa som begrepp fick snabbt ett uppsving och vikten av en god folkhälsa, skyddsfaktorer och riskfaktorer belystes. Krisen har synliggjort skillnader i livsvillkor och levnadsvanor som funnits länge i samhället samt vikten av systematiska förebyggande och främjande insatser för att skapa en jämlik hälsa.

På grund av den pågående pandemin beslutades att 2021 års folkhälsoplan skulle innefatta strategier mot de potentiella effekter och konsekvenser covid-19 har på folkhälsan i befolkningen. Då äldre personer över 70 år uppges vara riskgrupp för covid-19 har folkhälsorådet beslutat att äldre invånare över 65 år är prioriterad målgrupp.

Beslutade områden för folkhälsoarbete 2021

- **Äldres välbefinnande**
  - Förebygga ofrivillig ensamhet
  - Främja åldrande med livskvalitet och självständighet
  - Folkhälsorådet ska ha en god samverkan med det kommunala pensionärsrådet.

Indikatorer:

Fallskador bland personer 65+

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - besväras av ensamhet kommun, andel (%)

- **En god upplevd hälsa och goda levnadsvanor hos alla invånare**
  - Förebyggande arbete gällande alkohol, narkotika, doping, tobak och spelmissbruk
  - Utveckla och driva suicidpreventivt arbete
  - Främja jämställdhet bland samtliga kommuninvånare
  - Utveckla och driva våldsförebyggande arbete
  - Folkhälsorådet ska ha goda kontakter med lokala föreningar och näringsliv gällande gemensamt hälsofrämjande arbete
  - Lyfta och prioritera insatser för friluftsliv

- Arbeta för att förebygga och minska sjukskrivningar samt öka frisknärvaro.
- Främja fysisk aktivitet
- Förebygga psykisk ohälsa

Indikatorer:

Andel med självmordstankar det senaste året

Andel skolungdomar som blivit bjudna av sina föräldrar på alkohol

Andel med god hälsa

Andel som bedöms ha nedsatt psykiskt välbefinnande

- **Det tidiga livets villkor**

- Arbeta stödjande i det organiserade tvärprofessionella arbetet för tidiga insatser för barn, unga och familjer i behov av stöd och vård
- Främja goda uppväxtvillkor
- Stimulera samverkan mellan familjecentrum, förskola, grundskola och folktandvården
- Arbeta stödjande för beaktande av barnkonventionen
- Arbeta med barn och ungas delaktighet och inflytande.

Indikatorer:

Andel kariesfria 6-åringar

Andel ungdomar som upplevt våld i hemmet

Andel elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen

Budgetfördelning

• Äldres välbefinnande	70 000 kr
• En god upplevd hälsa och goda levnadsvanor hos alla invånare	44 210 kr
• Det tidiga livets villkor	45 000 kr
Summa:	159 210 kr

Omfördelning av resurser mellan de olika prioriterade områdena kan komma att ske under verksamhetsåret, beroende på behov.